

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

рухів; виникнення нових танцювальних форм, зокрема джаз-фолку; необхідність тісної співпраці композитора і постановника.

Література

Гутник І. (2019) Стилізація у професійному народному хореографічному мистецтві сучасності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, №2, 356–360.

Енська О., Максименко А., Ткаченко І. (2020) *Композиція танцю та мистецтво балетмейстера*: навчальний посібник Суми : ФОП Цьома С.П.

Плахотнюк О. (2013). Фольк-джаз танець у контексті розвитку сучасного хореографічного мистецтва України, *Вісник Львівського університету. Серія мистецтво*, №12, 242–247.

Катерина РОЗУМЕНКО

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сніжана КЛЮЄВА

кандидат філософських наук, доцент.

ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА УРОКАХ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

Анотація. У статті розглядаються сучасні методи вивчення вокалу, а також надаються рекомендації щодо володіння вокальними техніками, розкрито суть впливу інновацій на життя особистості. Актуальність даної проблематики полягає в розвитку неймовірно великої популярності інноваційних методів у мистецькій освітній галузі. У сучасній музиці естрадний вокал займає вагомe місце. Академічний, народний, джазовий спів – не настільки поширений з точки зору музикантів, як естрадний. В естрадному вокалі на відміну від академічного, відрізняється манера виконання, співацьке дихання. Навіть у побуті естрадне мистецтво дуже поширене, адже ми можемо почути його, і по телевізору, і на радіо, і в ютубі. Як нам уже відомо, музика відображає світогляд людини, її емоції та почуття. Вибрана тема є дуже актуальною, адже саме естрадний вокал – є одним із найпоширеніших видів музичного мистецтва.

Ключові слова: інноваційні методи, сучасні вокальні прийоми, вокально-педагогічна освіта, новітні тенденції.

This article examines modern methods of studying vocals, as well as provides recommendations for mastering vocal techniques, reveals the essence of the impact of innovations on the life of an individual. The relevance of this issue lies in the development of incredibly high popularity of innovative methods in the field of art education. Pop vocals occupy an important place in modern music. Academic, folk, jazz singing is not as common from the point of view of musicians as pop singing. Pop vocals, unlike academic vocals, differ in the manner of

performance and singing breath. Pop art is very common even in everyday life, because we can hear it on TV, on the radio, and on YouTube. As we already know, music reflects a person's worldview, his emotions and feelings. The chosen topic is very relevant, because pop vocals are one of the most common types of musical art.

Key words: innovative methods, modern vocal techniques, vocal and pedagogical education, latest trends.

Інноваційні методи – це насамперед ті методи, за допомогою яких учень здобуває досягнення в організації навчального процесу. В даних методах неабияк важлива комунікація між учнем та вчителем і зворотній зв'язок, тобто хороша взаємодія між ними. Інноваційні методи можуть використовуватися будь-де: в навчанні, в робочій сфері, в дослідженнях та багато ін. В перекладі з латинської мови термін «інновація» означає «оновлення або зміна».

О. Пометун зауважив, що «інновація» - це перетворення, трансформація, те що передбачає щось нове і сучасне. І як правило, інновації не виникають самі по собі, вони народжуються внаслідок наукових пошуків, досліджень та досвіду (Пометун, 2002). Дуже часто інновації поширені навіть у буденних справах, наприклад: посудомийна машина, пральна машина, робот-пилосос. Коли раніше були застарілі методи, то зараз все набагато сучасніше та комфортніше для життя людей. Також з'явилося надзвичайно багато інноваційних методів у навчанні, в умовах коронавірусу та воєнного стану відбулося чимало змін. В нинішній час ми перебуваємо в умовах прискорених соціально-економічних змін, і відповідно – наше життя стало безперервним процесом адаптації (Кляп, 2015).

Сучасне суспільне життя вимагає постійного розвитку, а саме: нових засобів освіти, педагогічних технологій, які сприяють індивідуальному розвитку особистості, творчій ініціативі, навичкам самостійної роботи в формуванні студентства універсального вміння ставити і вирішувати завдання для розв'язання нагальних проблем, що виникають у житті та професійній діяльності. В період локдауну були дуже актуальними дистанційні методи навчання, в яких лежала ціленаправлена самостійна робота студента, де вони могли навчатися в комфортному для себе місці, по узгодженому графіку з викладачами та під керівництвом досвідчених педагогів. Звісно, коли заняття проводяться в очній формі, то засвоїти матеріал студентам набагато легше, але зараз є безліч платформ, в яких є змога проводити заняття в режимі онлайн. Тобто, незважаючи на складні теперішні часи, система освіти в Україні не стоїть на місці, а навпаки постійно змінюється і з кожним роком набуває все більше інновацій. Інноваційні методи в навчанні дають змогу студентам ще краще розпізнати світ завдяки сучасності. Зараз дуже цінуються інтерактивні методи навчання. Суть такого навчання полягає в тому, що студенти навчаються ефективній роботі в колективі, таким чином вони вступають в дискусію між собою,

висловлюють свої думки. Такі методи є дуже корисними, адже робота в колективі надалі для них буде надзвичайно важливою.

Інноваційні освітні методи досліджували такі зарубіжні вчені: А. Семс, Д. Берні, Д. Стівенсон, Д. Бергман, Р. Колвелл, А. Кроуфорд, В. Саул, Д. Дьюї, Д. Донхен.

Питання щодо практичного впровадження інновацій у систему освіти, педагогічного досвіду вивчають працівники Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Т. Бережна, Є. Баженов, Ю. Завалевський, С. Кириленко, Ю. Сафонов, Н. Дівінська та ін.

Звичайно, перш ніж застосовувати інновації, то для початку потрібно мати базові знання, і це стосується не лише педагогіки, а й інших багатьох галузей. Мається на увазі, що ми не можемо говорити про «космос», не знаючи елементарних правил поведінки на борту літака. Інновації потребують глибоких знань, креативності, досвідченості. Інноваційні форми діяльності застосовуються на всіх етапах навчального процесу: дошкільної, початкової і старшої школи. Найефективнішими - є використання інтегрованого навчання, проєктних технологій, дистанційного та змішаного навчання, інформаційних ресурсів, дослідницько-пошукових робіт.

Безумовно, завдяки появі новітніх технологій – людська праця полегшується, а світ змінюється на краще. І як правило, інновації впливають на людство здебільшого позитивно, й відповідно з цього судження, майже не існує людей, які були б невдоволені новітнім, сучасним тенденціям. Наша славна ненька Україна займає 38-е місце у всесвітньому рейтингу інновацій. Я. Ван Дейн довів, що виникнення інновацій різних типів тісно пов'язані з фазами науково-технічного розвитку. Нам відомо, що науково-технічний розвиток – це безупинний процес розвитку науки та техніки. І якщо ми говоримо про процес постійного розвитку та інноваційних змін, то найчастіше з цими поняттями знайома саме молодь, людям більш старшого віку не завжди знайомі новітні технології (Кляп, 2015).

Якщо ж говорити про інноваційні технології у вокалі, то тут також можна дуже довго розглядати цю тему. Вокал вважається одним із найдавніших видів музичного виконавства. У вокалі, провідне місце займає голос співака, його тембральне забарвлення. На думку багатьох відомих композиторів, вокал – це витончений музичний інструмент, здатний доторкнутися до глибинних почуттів людини. Найбільш визнаним, але не настільки популярним на сьогодні, вважався академічний вокал, який з'явився ще в XVII столітті. Сольний спів з акомпанементом виник вже трохи пізніше. Мелодійні зразки сольного співу з акомпанементом дала Флорентійська школа в період раннього Відродження. Саме в цей період виникли нові, більш складніші жанри, які відзначалися неабиякою популярністю.

Для того, аби сформувати виконавські навички сучасному вокалісту, в першу чергу необхідно приділити увагу інноваційним методам навчання. Такі методи є надзвичайно корисними для співаків, і один з них, який на

сьогодні дуже популярний, це метод Джо Естілл. Цей сучасний метод складається з трьох основних частин: технічна майстерність, артистична майстерність і магія виконання. Суть вивчення цієї методики опирається на детальне пояснення положень, які пов'язані з роботою голосового апарату співака. Цей підхід дуже добре допомагає покращити свої вокальні навички, виявити недоліки у своєму голосі. Методика Джо Естілл розкриває потенціал вокаліста, збільшує його діапазон, формує у співака також і артистичну майстерність. Нам відомо, що для співака недостатньо лише добре володіти голосом, важливо ще й вміти застосовувати на сцені артистичну майстерність (Стеблюк, 2011).

Дуже ефективною і корисною є також школа різножанрового вокалу «Improvisation Ірини Цуканової». В цій школі об'єднуються різні жанри і стилі виконання, такі як: поп, джаз, рок, опера, фольклор, фанк, кантрі, рок-н-рол. В цій методиці, основна увага приділяється максимальній роботі над правильним диханням співака, вивчаються різні вокальні прийоми, розкриваються найяскравіші сторони голосового апарату, створюється своя неповторна манера виконання, особистість стає більш артистичною та розкутою.

Якщо вокаліст не співає на досить високому рівні, то для цього продюсер у студії звукозапису покращує його спів за допомогою різних ефектів, таких як: автотюн, відлуння і т.д. Це також свого роду інновація, хоч вона і виникла достатньо давно, проте ця тенденція допомагає співаку краще звучати, застосовуючи сучасне обладнання. Дуже багато вокалістів користуються технікою «fry». За допомогою цієї техніки, вокалісти стали професійно та якісно брати високі ноти. Fry vocal вважається сучасною методикою, яку використовують в багатьох музичних стилях. В Інтернеті та багатьох музичних посібниках, можна знайти безліч різноманітних інноваційних методик, які стосуються вокалу.

Українська вокальна педагогіка постійно зростає та з кожним роком наближає свій рівень до світових вокально-освітніх стандартів, які надзвичайно цінні і відповідні до вимог сучасної вищої вокальної освіти. Викладачі багатьох музичних університетів дуже зацікавлені, щоб випустити із мистецьких закладів фахівців з високим рівнем професійно-фахової підготовки. Студенти, які навчаються, також можуть передавати свій досвід та знання іншим. На жаль, в наш час не так багато досвідчених спеціалістів, які дійсно мають високий рівень з мистецьких дисциплін. Більшість педагогів не вносять креативність у свої дисципліни, проводять уроки одноманітно, не цікаво, використовують застарілі методи (Стеблюк, 2011).

Головна мета української вокальної освіти – це наближення результатів навчання до потреб економічних та демократичних інститутів європейського типу. За аналізом наукових досліджень було показано, що різні аспекти розвитку вокально-фахової підготовки студентів вишів знайшли відбиток у наукових роботах: Л. Беземчук, М. Агінян, Ю. Юцевича, У. Маркотенко, С. Ковальнової, М. Микиші та ін..

Однак проблема створення процесу співацької підготовки майбутніх фахівців музичної освіти на інноваційній основі ще не знайшли свого наукового обґрунтування, тому це стало визначенням завдання даного дослідження. Неабияким важливим завданням формування майбутнього спеціаліста – є його власний розвиток. Аби добре бути підготовленим до професійної діяльності, то насамперед слід володіти інноваційними методами, як інструментом вирішення завдань, які перш за все зможуть підвищити його фахову компетентність та рівень професійної підготовки.

Спів, як мистецтво весь час змінюється, так як і змінюються музичні стилі. А пісенне виховання спрямоване на підготовку музичних педагогів, щоб представити себе як виконавців у стилі свого часу. Цей принцип діяв у європейській вокальній науці ще з XIX ст. Усі способи та методи тренування співацького голосу опиралися на давній авторитарний стиль керівництва: «Виконай пісню так, як я», «Зроби так або так» - без пояснення змісту завдання, покладаючись лише на внутрішнє відчуття викладача, що деколи і призводило до несправності співацького голосу студента.

Важливим виховательським судженням у «Школі розкриття голосу» є: «Співак має бути королем свого голосу та свідомо ним керувати – це є новим професіональним правилом». Тож, заглибившись у питання щодо фізіології вокального апарату та мислення, студент має пройти три послідовних етапи: мислення, як основний чинник, м'язові відчуття та хвилювання співака. Студент повинен дуже добре розуміти взаємодію усіх м'язів, які беруть участь у процесі співу, і впевнено ними керувати. Якщо студент, всі ці фактори ігнорує, то він просто стає рабом свого голосу(Макарова, 2012).

Опираючись на інноваційні висновки з приводу виховання співочого голосу новочасних європейських професіоналів вокалу, завдання стосовно підготовки спеціалістів у галузі музичного мистецтва у класі вокалу розв'язуються за допомогою різних методів, які підібрані враховуючи індивідуальні можливості вокаліста. Студенту необхідно знати причини вибору того чи іншого методу та механізм його дій на голосові зв'язки.

Постійна і систематична увага студента на вібрації м'язових тканин та інших відчуттів під час співу, фіксація в поєднанні з якістю звучання, а також оволодіння впливами на звучання голосового апарату через відчуття «вокально-індивідуальної схеми» - вважається корисним шляхом керування процесом вивчення вокалу на сучасному етапі розвитку науки про голос співака. Такі методи направлені на особистий розвиток кожного вокаліста, враховуючи його природні дані.

Опираючись на вищенаведені судження, можна зробити висновок, що головними завданнями інноваційних технологій на уроках вокалу є: впровадження провідного досвіду сучасної вокальної науки у вокальній практиці; підвищення рівня освіти та культури у кожного студента за допомогою творчої виконавської діяльності; використання інтерактивних

методів навчання для майбутніх спеціалістів, які потім отримують величезний досвід і кваліфікаційний рівень (Макарова, 2012) .

Література

1. Дрожжина Н. В.(2002) Розвиток виконавських здібностей вокалістів у контексті музичного мистецтва естради Музична педагогіка і мистецтвознавство – Вип. 1. – с. 118.
2. Пометун О. (2002) Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ, 135 с.
3. Макаова М, (2012) Інноваційні напрями процесу вокальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва – Київ., с. 614.
4. Кляп М. Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти України. Вища освіта України. 2015. № 4. С. 45–53.
5. Моца А. А. (2017) Інноваційні технології навчання у вищій військовій освіті України: практичне застосування. Міжнародний науковий журнал Інтернаука. № 5. С. 26–34.
6. Стеблюк С.(2011) Інноваційні технології навчання у вищій школі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. № 20. С. 141–142.

ЯН ЦЗЕ

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Юлія ЯКУБА

викладач

ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ДОСВІД ТАНЦІВНИКА

Анотація. У роботі досліджується проблема соціокультурного досвіду. Відокремлено сутність поняття «досвід». Виділено значення соціокультурного досвіду танцівника.

Ключові слова: досвід, танцівник, соціокультурний досвід.

SOCIO-CULTURAL EXPERIENCE OF A DANCER

Abstract. The work examines the problem of sociocultural experience. The essence of the concept of "experience" is separated. The importance of the sociocultural experience of the dancer is highlighted.

Key words: experience, dancer, socio-cultural experience.

Роль педагогічної практики у формуванні методичної компетентності майбутніх викладачів фортепіано.....	293
Ralo G., Nikolai H.	
Formation of a musician's technical skills in the process of instrumental performance training.....	296
Лю Вей	
Самореалізація творчої особистості в мистецтві танцю.....	301
Ма Яньсян	
Підготовка майбутніх бакалаврів-хореографів до постановочної роботи...	303
Розуменко К. , Ключова С.	
Впровадження та застосування інноваційних методів викладання на уроках естрадного вокалу.....	306
Ян Цзе, Якуба Ю.	
Соціокультурний досвід танцівника.....	311
Ян Хуейін, Якуба Ю.	
Класичний танець як засіб естетичного виховання танцівника.....	314
Yin Congcong	
To the problem of the development of the pianist's artistic thinking as the basis of performing culture.....	316
Li Longjie, Hrinchenko A.	
The role of associative thinking in the process of learning to play the piano.....	319
Mamykina. A	
To the problem of performance and interpretation process of a pianist.....	322
Tian Yili, Hrinchenko A.	
Specific development of ensemble skills of future piano teachers.....	325
Chen Yilin, Hrinchenko A.	
Improving artistic and technical skills of future piano teachers.....	328
Чень Цзюньчжу, Реброва, О.	
Методологія художньо-творчого втілення вокального образу в освітньому процесу.....	331